

Prenumerationspris: 1/1 år Ekr. 2:— 1/2 " " 1:— 1/4 " " 0:50	Utgivare: Svenska Folkförbundet. Redaktör: N. Blees, Riddaregatan 3, Tallinn. Utkommer varje onsdag.	Pren. pris till utlandet: 1/1 år Ekr. 3:— 1/2 " " 1:50 1/4 " " 0:75
---	--	--

Lützenminnet förpliktar.

Den 6 november firades med stämningsfull vesper i Revals svenska kyrka.

“Lützenminnet förpliktar” utgjorde ämnet för ett föredrag, som läraren A. Stahl höll på revalssvenskarnas sedvanliga aftonsamkväm den 6 november på Svenska skolan. Herr Stahl berörde i sitt innehållsrika anförande en del punkter, som svenskar i Estland i detta nu och ättlingarna av Gustaf II Adolfs folk överhuvudtaget på allvar borde beakta och respektera. Allt för lätt glömma vi stundom att det svenska namnet förpliktar oss att också i ord och handling bevisa att vi äro svenskar. Minnet från Lützen förpliktar även oss estlandssvenskar att vårda vårt kulturarv och förkovra det genom ädel strävan.

Den svenska dagen högtidligt hölls av svenskarna i Reval med en stämningsfull vespergudstjänst i Svenska kyrkan kl. 7 e. m. En talrik menighet hade infunnit sig i det åldriga templet, som dagen till ära upplysts med levande dämpade ljus. Kyrkoherde B. Lund höll ett för tillfället väl lämpat, genomtänkt och väl framfört högtidstal och kyrkokören bidrog med ett par vackra nummer. Bland de talrikt församlade märktes grevinnan Stenbock med dotter — Sveriges officiella representant hade denna gång icke infunnit sig. — Orgelns brus, församlingssången, växelsången och körsången, högtidstalet, de levande ljusen! Allt bidrog på ett förunderligt sätt till att höja den andaksfulla stämningen.

Efter gudstjänsten samlades man i den svenska skolan, där fru Stahl deklamerade ett par lämpliga bitar och herr Slahl höll det ovannämnda föredraget samt te serverades.

I sitt föredrag berörde hr Stahl bl. a. det nationella samlingsarbetet. Om man satt som mål bevarandet och försvarandet av de värden ett folk äger, dess språk, kultur, egenart och självständiga livsytring, så bär ett sådant arbete prägeln av ädelhet och kan jämföras med försvaret av ens eget hem samt allt vad därmed är förenat — en självbevarelsedrift, som förefinnes hos alla individer. Det är att taga vara på det som ett folk äger ädlast och kärast, konstaterade talaren. Men talaren fann, att man tyvärr ej alltid strävade mot ädla mål. Arbetet leddes då av andra bevekelsegrunder. “Det arbetet bär hatet som sitt sköldmärke och lögnen är dess broder. Man går till anfall . . . I kampen för makten blir den angripande parten lätt blind och döv för valet av medel, och kan då striden urarta sig så långt att han går betydligt utöver de gränser, som ett sunt förnuft utstakar”. — På tal om den fria verksamheten för främjandet av svenskhetsarbetet vore för ernåendet av ett effektivt resultat enighet av stort värde. Den är den källa, i vilken styrkan har sitt ursprung. Talaren slutade med uppmaningen att i ar-

betet söka enighetens fridlysta väg.

*

Att det är si och så med enigheten bland de ledande — även bland estlandssvenskarna, torde icke mera vara någon hemlighet. Man har nog — till skada för hela svenskhetsarbetet sörjt för de olika elaka ryktenas spridning t. o. m. bort om haven. Och vem garanterar för att ett rykte är sant eller att det målats med de verkliga rätta färgerna, då endast den angripande parten haft ordet? Det bråkas mera än tillbörligt är med gymnasiet och med Birkas inre angelägenheter för att nu icke tala om personliga frågor, som så småningom utredas på laglig väg. Med Lützenminnet för ögonen kan man med skäl fråga: Är det svenskt? Äro vi värda det svenska namnet? Verksamheten lider oerhört av allt sådant. Många brännande frågor för dagen behövde regleras, svenskhetsarbetet borde skötas, det ädla arbetet självt, som nu så gott som ligger nere — i st. för kulturarbete föras personliga om än oblodiga krig — i smyg med anfall bakifrån. Lömskt! Svenskheten. Ligger den de våra varmest om hjärtat? Eller har den kommit i skymundan och fått ge plats åt sådant, som icke har något med den ädla verksamheten att skaffa. Man river omedvetet ned vad andra med verklig kärlek till vårt svenska folk under otaliga år med mycken möda, umbäranden och självuppostring byggt upp. Vad skulle de hederliga gamla, som nu sova, säga om allt detta? Hans

Pöhl och de andra hedersmännen skulle av förtvivlan vända sig sina gravar. Och vårt svenska folk, som står utanför detaljerna, skulle med all säkerhet icke gilla ett arbete, som äventyras av våldets och tarvlighe- tens svallvågor. — Det är så, att det för allt här i vår onda värld finns en gräns — även för tigandet. Att tiga är en dygd, åtminstone heter det i ordspråket att det är "bättre tiga än illa tala". Men om ett hänsynsfullt tiggande utnyttjas av andra, som icke äro måna om att tiga, för att skada ett helt arbete och den tiggande själv, då är det kanske orätt att tiga och båtar till föga att göra det. Men några detaljer skola vi icke framdraga. Man vill ju ändå skona obehörigas öron för detaljerade tarvligheter, som försiggå bakom kulisserna. Rättänkande människor vilja i det längsta undvika att offentliggöra inre angelägenheter, som kunna missuppfattas och skada hela arbetet och under inga omständigheter äro hedrande varken för de enskilda stridande parterna själva ej heller för vårt folk. Men på tok är det med sänjan och inblandningar från myndigheters sida i inre angelägenheter har icke kunnat undvikas — jag säger har icke kunnat, ty man ville ha det så. Och bra var det att det blev rättslig undersökning, ty därigenom kunna nu beskylldningarna omkullkastas. Och så har man sört för ensidiga ryktens spridning bland Riksföreningens kretsar i Sverige. Allt det där säger mer än nog. Och ändamålet med allt detta? Ja, det får man gissa sig till. Svenskhetens befrämjande kan det ingalunda vara. Resultatet blir nog ett helt annat, näml.: man slår sig själv och sågar själv av den gren, på vilken man gungar.

Vi återkomma till hr Stahls Lützenminne. Det förpliktat också till enighet, som talaren framhöll. Må var och en bepröva sig själv, om han alltid handlat som en ärlig svensk bort. Gamla kung Gösta sade: "Varer svenske!" Mycket av det låga, som här berörts, skulle han nog klandrat som osvenskt. Mätte vi ånyo försöka försvenska allt det osvenska, som smygit sig in i vår lilla stams samhällskropp. Mätte

oenigheten bannlysas! För den svenska sakens skull!

Mätte den nyss firade svenska dagen väcka alla till sund eftertanke!

N. Bles.

Församlingsafton i Reval om söndag.

Som framgår av annons i Kustbons förra nummer, anordnas söndagen den 12 d:s kl 5 em. församlingsafton i "Ravingska" skolan på Kentmangatan 6.

Det blir mycket att vara med om för var och en som infinder sig där. Programmet upptager både unison, solo- och körsång. Kyrkokören medverkar nämligen. Musik till stråkinstrument, deklamation och föredrag förekommer också. Det kan dessutom redan nu förrådas att ett stort antal verkligt gedigna och vackra handarbeten kommer att utlottas vid detta tillfälle. För samvarons trevnad svarar därtill kaffe- och teservering. Fritt inträde!

Den som menar sig kunna avstå från detta för egen del, bör infinna sig för församlingens skull. Det är av stor vikt att församlingens medlemmar få komma tillsammans även under friare former än i kyrkan. Vi behöva inte blott varandra utan ha också ansvar för varandra. Det för att den ene skall kunna betyda något verkligt för den andre, måste främlingskänslan övervinnas. Då skall det växa fram en glädje över att vi ha en församling i församlingen.

Dessutom har söndagens församlingsafton ett behjärtansvärt syfte. Det finns åtskilligt i vår gamla kyrka, som behöver förnyas och repareras. Sextilierna på altarrunden och de främre bänkarna äro både trasiga och urblekta etc. Den inkomst, som servering och lotteri eventuellt kommer att ge, skall användas till kyrkans prydnad.

Må vi alltså i samlingen och gemenskapens och kyrkans intresse mangrant komma tillsammans om söndag!

B. L.

Svenska Folkförbundet

håller sitt

årsmöte

på Birkas

söndagen den 19 nov. kl. 12

på dagen.

Folkomröstningens resultat och svenskarnas ställning.

Före folkomröstningen ville man liksom göra gällande, att den nya grundlagen skulle försämra svenskarnas politiska ställning här i landet, men detta är nu inte fallet, ty de §§ som garantera minoriteterna deras rättigheter till kulturell självstyrelse, deras språkfrågor, skolväsende etc. ha bibehållits även i den nya lagen. Svenskarnas ställning är därför icke hotad, och frontmännen ha otaliga gånger själva bedyrat, att de på intet sätt velat eller vilja begränsa minoriteternas rättigheter. Och då nu hela landet, allt folket, med en överväldigande majoritet visade att de ville ha en ändring och en annan ordning, en bättre och effektivare styrelseapparat, så måste ju också svenskarna ävensom andra minoriteter finna sig i det. Och de icke blott funno sig i den planerade nya ändringen, de röstade också utan tvekan för den — ryssar, tyskar och svenskar, alla dessa minoriteter visade klart och tydligt att de ställde sig på frontmännens sida och att den styrande riksdagen saknade folkets förtroende. Folket ville så, även det svenska folket ville så, och under folkets vilja måste man böja sig, ty folkets vilja är helig. Det var därför ett misstag av vår folkrepresentant, att han icke först tog reda på hurudan stämningen var bland de svenska väljarna och inom Svenska Folkförbundets styrelse, innan han officiellt ställde sig på motpartens sida, ty nu utfaller det åtminstone teoretisk så som om han förlorat folkets förtroende — majoriteten var enligt svenskarnas röste-siffra av annan mening trots att riksdagsmannen höll möten bland svenskarna och sökte förmå folket att rösta emot förändringen.

Den 19 dennes håller Sv. Folkförbundet sitt årsmöte på Birkas. Då kommer den frågan till tals — men det är möjligt, att en stor del av allmänheten såsom alltid och isynnerhet de, som hålla sig till frontmännen, då utebliva. Det vore emellertid illa, om de båda motsatta intressena icke skulle bli representerade, ty man skulle vilja veta

hela folkets vilja även på närmare håll. Flera viktiga frågor komma på tal, bl. a. kanske också frågan om Svenska Folkförbundets likvidering samt Kustbon, vars utgivare ju nu Sv. Folkförbundet är till namnet. Det vore därför synnerligen önskvärt att folk från alla byar ville komma tillstädes.

På tal om de blivande riksdagsvalen, så torde det enligt den nya vallagen icke vara alldeles omöjligt för svenskarna att även i framtiden någon gång få ett mandat i parlamentet. Enligt den nya vallagen äro en del kombinationer möjliga, som i en del fall fördelaktigt kunna utnyttjas av en minder väljar-skara i förening med större partier och någon framstående kandidat.

Hur som helst torde svenskarna icke ha anledning till misströstan. N. B.

Inrikes.

Den nya vallagen färdig.

På onsdagskvällen sammanträdde utskottet, bestående av jurister, i Justitie-inrikesministeriet, vilket utskott hade till uppgift att utarbeta den nya vallagen för riksdagsvalen. Utskottet antog den nya lagen, som i allt överensstämmer med valsyste-met i Finland. Enligt den nya lagen, vars text redan är redigerad, kan väljaren välja enskilda personer, t. o. m. själv skriva 3 nya namn i en på valsedeln lämnad för detta ändamål tom ruta. Kommunalvallagen, som på fredagen behandlas av riksdagen i andra läsningen, är ordnad efter samma principer och är egentligen en inledning till den nya allmänna vallagen.

Reval får teknisk högskola. Frågan angående tekniska högskolan har under de sista dagarna livligt diskuterats såväl i riksdagsutskott som i universitetskretsar och av regeringen. Det gäller valet av skolans plats, Reval eller Dorpat, och det ser ut som om denna högskola nu i alla fall skulle öppnas i Reval.

Manspillan i centralpartiet. Riksdagsmannen L. Raudkep (förra Kristl. folkpart.) har utträtt ur centralpartiet.

Kustbon utgives icke nästa vecka.

Redaktionen.

Utlandet.

Språkstriden i Finland ledde till uppror på gatan i Helsingfors.

Som bekant ha finnarna satt sig före att till vilket pris som helst förfinska Helsingfors universitet. Men det finns dock en och annan även bland framstående finnar, som icke gillar planen att landets högskola helt och hållet skall förfinskas, ty även den svenska ungdomen har rättighet till föreläsningar på sitt modersmål. Den finskspråkiga studerande ungdomen vill emellertid icke höra talas om några som helst eftergifter, och då och då ställes till demonstrationer för alltings förfinskande i Finland. En sådan demonstration med riktiga sammandrabbningar ägde rum i H: fors den 8 ds. först på Alexandergatan, där dock polisen lyckades skin-gra skarorna av stridande finska och svenska ungdomar, sedan fortsattes på Esplanaden, där likaledes polisens ingripande gjorde slut på upptåget. Men värre bleve det vid studenthuset, där en massa folk — 6000 personer ställde till demonstration. Skaran tågade i riktning mot riksdagshuset. Men snart nog infann sig en polisstyrka till häst och återupprättade ordningen. Kl. 11 på kvällen var allt lugut igen. Vid gatuupproret blevo människor under hästfötterna och en del blevo så svårt sårade, att man fick transportera dem till sjukhus. 25 personer arresterades. Bland dem fanns både finnar och svenskar.

Konungen av Afganistan mördad. Enligt telegrammedlande från Bombay mördades

Afganistans konung Nadir Shah Ghazi den 8 dennes. Efterträdare blev konungens son Mohamed Zahir Shah. Uppgifter angående mördaren saknas.

Den 12 november kl. 5 e. m. anordnas å Tyska flickgymnasiet, Kentmansgat 6,

församlingsafton

med kaffe- och teservering samt lotteri.

Frisörsalong för dam och herr

Amberman,

Karrigat. 17, Hapsal.

Flyttad från Karrig. 9 till Karrigat 17 efter 1 jan.

HANSA
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tán. 11

Överum

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

Trenumerera på Kustbon

AKTIEBOLAGET Gestriklands yllefabrik JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar, Vadmal och Korderoj. Goda kvaliteter och billiga priser. (2429)

LUDWIG WIGART & Co. A./B.

ENGROSLAGER AV

Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselein, stadskemist.

Vid besök i Stockholm, bo på

HOTEL PATRICIA, Vasagatan 36,
intill Centralpostkont. Tel. Namnanr.
Modernt och billigt hotell.
Ett 90-tal rum fr. 4 kronor.

A.-B. Ludvig Anderson, Kinna

(Kasthalls Mattfabrik)

Efterhör „KASTHALLSMATTOR“.

FRIMURAREHOTELLET

ESKILSTUNA
MATSALAR & CAFÉ
REKOMMENDERAS

Giv barnen SVEA

CHOKOLAD och CACAO
Närande. Välsmakande.

A.-B. Svea Choklad-Norrköping

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär

Luleå.

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsar
tillfredställer alla I parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp-
köpas till allra högsta pris.

Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
ligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes
mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

VÄVSKEDAR AV STÅL

garantisstämplade, vävskyttlar, vävspännare
och övriga vävredskap köpas förmånligast
antingen hos våra återförsäljare, hemsäljörer
och garnaffärer eller direkt från oss. All till-
verkn. m. vårt firmanamn garanteras. Begär
vår illustr. prislista som sändes gratis.

Gunnar Anderssons vävskedsverkstad
Telefon 1 Oxberg Telefon 1

BIL

-OLJOR
-TOPPAR
-BÄRGNINGAR
-GARAGERINGAR
-DÄCK och SLANGAR
-REPARATIONER

A.-B. Siefert & Fornander, Kalmar
Tel. 7, 215, 1515. Södra Vägen 30.

A. I. KJELGRENS EFTR.

Skövde (I. GOOD) Telefon 1-31

KÖTT- OCH CHARKUTERIAFFÄR
REKOMMENDERAS

„Besök
Borås“

BORLIND, BORSÉN & Co

Telegr.-adr.: „Borlinds“

GÖTEBORG,

Edsv. advokaten

HILDA MUHR & SON ÖREBRO

Charkuteriaffär

Fabrik och kontor, tel. 1179

Affär Nygatan 46, tel. 625

Stortorget 6, tel. 2625.

SÄKER PENNINGPLACERING

Engelholms Sparbank

BO-FAJANS

för Eder jakt- eller fiskestuga finnes i varje
välsorterad Glas-, Porslins- och Bosättningsaffär
BOBERGS FAJANSFABRIK GÄVLE

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parksvering. God plats för bilar.

KUNGÄLVS ÄNGBAGERI, Kungälv

(E. Bergström) Tel. 123 och 165

REKOMMENDERAS

Stort, Gott och Billigt Bröd.

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadst
Väderkvarnen 1899.

HÄLSINGBORGS NYA SPARBANK

HÄLSINGBORG

Gottgör högsta gällande ränta
å insatta medel.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkros-
sar, Vägbyggnadsmaskiner, Betong-
blandare, Torvmaskiner, Bränslekros-
sar för Torv, Koks och Kol, Pulverise-
ringsmaskiner, Vindsiktar, Transportap-
parater, Lastningselavatorer, Rullager,
Rallvagnshjul, Kökligods, rekommende-
ras.

AKTIEBOLAGET

ABJÖRN ANDERSSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel. Namnanrop: Gjuteriet

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23

Randsydda skodon, Mans- och Goss-
skodon. Slitstarka. Goda passformer.

Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla
välsorterade affärer.

Rekommenderar sina förstkl. tillverkningar av-
PROMENADSKODON, SPORT-, JAKT- och MO-
TORKÄNGOR.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisatio

Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

Aktieb. LUDVIG SVENSSON

KINNA

rekommenderar sina välkända till-
verkningar.

Dr. Riesenkampff-Lindström

invärtes- (lung) och barnsjukdomar.

Mottager 9—11 och 3—4, telef. 100.

Karja tän. 19, Hapsal.

N. J. Johanssons Eftr. A.-B., Syfabrik

APLARED

Specialité: Tillverkning av

OVERALLS och ARBETSKLÄDER

Telefon: Aplared 1 och 2

Prima PORTLAND CEMENT

från

A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

Året Runt bra mat på

Systembolagets Restaurang

LAXEN, HALMSTAD

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG, BORÅS

Alla slags bomullsvävnader

Aktiebolaget

Nordiska Tapetfabriken

ARVIKA

Förstklassigt fabrikat Köp svenska tapeter.

Köp. PRIMIS TVATTPULVER

från Gävle Såpfabrik.

A.-B. Lidköpings Vikingsågar

LIDKÖPING

VIKING

Representant för Estland

Johan Cronsjö, Vana Viru 9. Reval.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings
Skeppsmäklari och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikttelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Arvika Redskapsfabrik - ARVIKA

REKOMMENDERAR

sina förstklassiga, välkända tillverkningar.

Åberopa denna tidskrift

KUMLA SKOFABRIK

Riks. 54 KUMLA Riks. 54

Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.

Finare SKODON.

FENIX Föreningsgatan 7.

DRUVAN Engelbretksgatan 5

Intima och hemtrevliga rest-lokaler

Omtyckta klubbbrun. Direktion:

A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

Besök

STENBERGS KONDITORI

Tel. 13 SKELLEFTEÅ Tel. 258

Gott kaffe Goda bakelser

Beställningar mottaga

E. Petterssons

Möbleringsaffär

Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER

och MATTOR.

TAGE HÅKANSSONS

Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster.

gate 10 - Lund

Rekommanderas

Tel.: Konditoriet 603, Brödbutik. 360

Två Kvalitetsmärken

Gammal

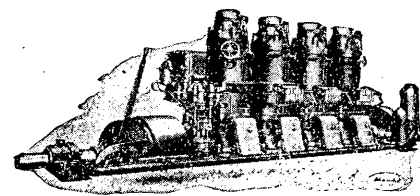
Norrlands Akvavit

och

Renat Bordsbrännvin

46°/o

Begär alltid dessa brännvinsorter på
restauranter och systembolag.

RÅOLJEMOTORER

SKANDIA-VERKEN A.-B.

LYSEKIL

Byggnadfirman ANDERS DIÖS

Hemmets Journal

innehåller
veckans bästa läsning